

قطار طلاق همچنان مسافر می‌گیرد

پدیده طلاق در ایران در چند سال گذشته روند رو به رشدی را تجربه کرده و این موضوع نگرانی بسیاری از کارشناسان مسائل اجتماعی و خانواده را برانگیخته است؛ زیرا با افزایش طلاق در خانواده‌ها، پیامدهای منفی بسیاری متوجه افراد و به دنبال آن جامعه خواهد شد.

پدیده طلاق در ایران در چند سال گذشته روند رو به رشدی را تجربه کرده و این موضوع نگرانی بسیاری از کارشناسان مسائل اجتماعی و خانواده را برانگیخته است؛ زیرا با افزایش طلاق در خانواده‌ها، پیامدهای منفی بسیاری متوجه افراد و به دنبال آن جامعه خواهد شد.

به گزارش سلامت نیوز به نقل از روزنامه خورشید؛ از آنجا که در فرهنگ ملی و دینی ما نهاد خانواده همواره از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، افزایش آمار مربوط به طلاق در ایران ضمن ایجاد نگرانی، اهمیت بررسی دلایل و یافتن راهکارهایی برای کاهش آن را 2چندان ساخته است. ایرنا در گزارشی مفصل به این پدیده پرداخته که گزیده‌ای از آن را در اینجا می‌آوریم؛ بر اساس جدیدترین آمار مربوط به نرخ ازدواج و طلاق در ایران که در وبسایت سازمان ثبت احوال کشور منتشر شده، در 6 ماه نخست سال 1392 به ازای 390 هزار و 109 فقره ثبت ازدواج، 70 هزار و 323 مورد طلاق ثبت شده و این میزان طلاق فقط ویژه زندگی شهری نیست و از 70 هزار فقره طلاق نزدیک به 5 هزار مورد آن در روستاها به ثبت رسیده است.

«فرهاد امام جمعه» عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک و عضو پژوهشکده مطالعات میان فرهنگی، در ارتباط با وضعیت کنونی طلاق در ایران گفت: مطابق آمار و ارقام، طلاق در ایران بین سال‌های 65 تا 76 سیر نزولی داشته، از سال 76 تا 83 ثابت مانده و از 83 تاکنون سیر صعودی به خود گرفته؛ در واقع می‌توان ادعا کرد از اوایل انقلاب تا سال‌های نفس‌گیر جنگ و حتی تا میانه دهه 70 که شور و نشاط بزرگ‌ترین تحول اجتماعی-سیاسی در کشورمان حس می‌شده، روابط خانوادگی نیز پیرو تمامی رابطه‌های انسانی جاری در جامعه آن روز، صمیمیت، صداقت و یکرنگی بیشتری داشته و نخستین سلول اجتماعی، وفاداری، ایثار و گذشت فراوانی را تجربه کرده است.

تهران؛ رتبه نخست

«مسعود صدرالاشرفی» استاد روان شناسی و عضو هیات علمی دانشگاه بوعلی سینای همدان در مقاله‌ای با عنوان «آسیب شناسی طلاق (علل و عوامل) و راهکارهای پیشگیری از آن» ضمن بررسی علل و عوامل موثر بر طلاق، به رشد این پدیده در دهه‌های بعد از انقلاب اشاره کرده است.

در این مقاله آمده: در ایران از سال 61 تا 65 به ازای هر هزار ازدواج، 92 فقره طلاق به ثبت رسیده و این آمار در سال 77 از 7/9 درصد در دهه 60 به 10/3 افزایش پیدا کرد؛ این روند ادامه داشت تا اینکه در سال 1380 در تهران به ازای هر پنج ازدواج یک طلاق به ثبت رسید که خود نشانه ظهور بحران در کانون خانواده است. نگارنده این مقاله در ادامه خاطر نشان می‌کند: این افزایش نرخ طلاق در کشور مشهود بود تا جایی که این نرخ در کشور به 13/8 درصد رسید و ایران در سال 88 در رتبه چهارم دنیا در زمینه طلاق قرار گرفت.

تغییر سبک زندگی و افزایش نرخ طلاق

بررسی‌های مختلف صورت گرفته در مورد مسئله طلاق، نشان می‌دهد که این پدیده‌ای چند بعدی و ناشی از بسترها و عوامل مختلف است. در ادامه به مهم‌ترین دلایلی که به عنوان بسترهای اصلی طلاق مطرح است، اشاره می‌شود. سبک و محل زندگی، خود می‌تواند یکی از عوامل موثر بر افزایش طلاق در یک جامعه باشد. بر اساس آماری که از 6 ماهه نخست سال 1392 از سوی سازمان ثبت احوال منتشر شد، از 70 هزار فقره طلاق در کشور فقط نزدیک به پنج هزار آن متعلق به جوامع روستانشین و نزدیک به 65 هزار آن در جامعه شهرنشین رخ داده است.

اختلاف طبقاتی

اگر چه اختلاف طبقاتی همیشه دلیل فروپاشی کانون خانواده نیست، اما به عقیده جامعه شناسان اختلاف طبقاتی زمانی که در برگیرنده اختلاف‌های شدید تربیتی باشد، مشکل ساز می‌شود. در این صورت بین خواسته‌ها و طرز اندیشه‌های زن و شوهر توافق وجود ندارد. فرهاد امام جمعه در تحقیقی که با عنوان «تحلیل راهبردی به مسئله اجتماعی طلاق و شکست نهاد خانواده

در استان مرکزی» که در سال 1392 انجام داده، با اشاره به تفاوت‌های فرهنگی، قومی و زبانی در کشورمان نوشت: هرچه تعارض‌های قومی-محلی در جامعه‌ای بیشتر باشد گرایش به انسجام و همبستگی کاهش می‌یابد.

نابرابری اجتماعی

بسیاری از مطالعات انجام شده در زمینه بیکاری و طلاق نشان دهنده آن است که وضعیت اقتصادی بد که در زمان بیکاری بر خانواده حاکم می‌شود، سبب از دست دادن آرامش و گسست در زندگی زناشویی می‌شود. فرهاد امام جمعه در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه مسائل اقتصادی از جمله فقر در فروپاشی بنیان خانواده چه تاثیری می‌تواند داشته باشد، گفت: نابرابری‌های اجتماعی و فقر از مسائل قابل تامل دیگر در مقوله طلاق است.

«مریم توسکی» عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی اراک نیز در این گزارش ضمن اشاره به روند رو به رشد طلاق در سال‌های گذشته در ایران، گفت: توان محدود اقتصادی خانواده‌ای که تازه تشکیل شده است، به خصوص با وجود مسئله بیکاری و تورم که از مشکل‌های عینی و غیر قابل انکار هستند، به شدت بر تفاهم و سازگاری برای انسجام و بقای خانواده اثر می‌گذارد.

«سعید عیسی زاده» عضو هیات علمی گروه اقتصاد دانشگاه بوعلی سینای همدان، در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل اقتصادی طلاق» آورده: تغییرات تنش زا بر اثر بحران اقتصادی که بیکاری نمونه‌ای از آن است، بیشتر در بین زوج‌هایی رخ می‌دهد که دارای سن و تحصیلات کمی هستند. عیسی زاده در بررسی طلاق‌هایی که از سال 1345 تا 1385 در کشور رخ داده، ضمن تاکید بر بیکاری به عنوان عامل مهم در طلاق نوشت: این پدیده (بیکاری) در کوتاه مدت شاید نتواند خود را نشان دهد ولی بیشترین تاثیر آن در دراز مدت است که زوج را مجبور به جدایی از هم می‌کند.

اعتیاد

به اعتقاد کارشناسان بلای خانمان سوز اعتیاد یکی از عواملی است که بنیان‌های خانواده را به شدت به لرزه می‌اندازد. در این میان اگر هر یک از زن و شوهر درگیر مسئله اعتیاد باشد، به دلیل داشتن ناهنجاری‌های رفتاری ناشی از مصرف مواد مخدر، نمی‌تواند جایگاه شایسته‌ای در کانون خانواده داشته باشد. فرهاد امام جمعه در این زمینه، ضمن تاکید بر رابطه اعتیاد و طلاق گفت: از مسائل دیگر که می‌تواند عامل جدایی و طلاق باشد، اعتیاد است. اعتیاد یک مسئله شخصی و فردی است اما در قالب ازدواج بر روابط زوج تاثیر زیادی دارد.

تاثیر شدید فضای مجازی

توسکی ضمن اشاره به نقش منفی فضاهای مجازی در ارتباط میان زن و شوهر، تکنولوژی‌های گسترده ارتباطی کنونی را عامل کم‌رنگ شدن نقش خانواده در کنترل فرزندان دانست و گفت: در عصر کنونی چه بخواهیم و چه نخواهیم دیگر سبک مطلق زندگی سنتی جواب نمی‌دهد؛ جوانان در ایران، با رسانه همه گیر شده اینترنت به نوعی در جهان زندگی می‌کنند و نقش خانواده خیلی کمتر از گذشته شده و عوامل و شرایط بیرونی اثرشان بیشتر شده است. وی افزود: حتی اگر خانواده‌ها در ایفای نقش تربیتی شان کوتاهی نکنند باز هم خیلی تعیین کننده نیستند. همچنین کارشناسان در گفت و گو با ایرنا، از علل و عوامل دیگری به عنوان عوامل موثر بر وقوع طلاق در کشور یاد کردند که از آن جمله می‌توان به ضعف اعتقادهای مذهبی، چشم و هم چشمی، خیانت، تعدد زوجات، رسیدن به ثروت ناگهانی، پر کاری یا اشتغال فوق‌العاده به کار و محکومیت‌های دراز مدت اشاره کرد.